

ZAPISANO JE (6)

Branko Borilović

Readers showed great interest for this column, so the author continues with the publication of the sixth sequel of short abstracts from the rich literature on Montenegro, with special reference to origins.

Porijekla

Da se „u Duklji rodio car Dioklecijan koji je vladao od 284. do 305. godine“. (Različiti su podaci o mjestu njegovog rođenja. Pominje se Dalmacija, Duklja, primjedba: BB). O Duklji kao mjestu Dioklecijanovog rođenja pisali su između ostalih i:

Milaković, Dimitrije, *Istorija Crne Gore*, Pančevo, 1889, str. 15.

Ilustrovana ratna hronika 1389–1912, Novi Sad, sv. 7–8 XII 1912, str. 60–61.

Srpske ilustrovane novine, godina I, br. 4. (septembar 1881), str. 56–58.

Da je poznati srpski historičar Sima Ćirković o Nemanjićima zapisao „Tako je i otac Stefana Nemanje, kasnije velikog župana i ujedinitelja srpske države, pobjegao u Duklju. U vrijeme toga

izgnanstva rodio se u Ribnici Nemanja i bio kršten od ‘latinskih jereja’.“

Ćosović, Miroljub, *Njegoš je izmislio srpsku narodnost Crnogoraca*, Cetinje, 2013, str. 152.

Da je vladika Vasilije u svojoj istoriji o porijeklu Nemanjića zapisao „da je Simeon Njemanja rođen od kneza Bele Uroša, a taj Bela Uroš potiče od porodice Likinija Mučitelja i sestre Konstantina Velikog Teodore“.

Mitropolit Vasilije Petrović, *Istorija o Crnoj Gori*, Titograd, 1985, str. 33.

Da „Balšići, potomci sitnog vlastelina Balše, postaju brzo u Zeti krupna feudalna porodica. Tri Balšina sina, Stracimir, Đurađ i Balša II javljaju se 1360. kao gospodari Bara, Budve i Sjeverne Albanije“.

Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb, 1980, str. 465.

Da crnogorska dinastija Balšić (Balschides) potiče iz Provanse (Francuska) od slavne grofofske loze „de Bo“ (contes des Baux). U Zetu je stigla krajem XIII vijeka. Ove je podatke autorka Ivona Jovanović iznijela na osnovu francuskih izvora (Du Cange i F. Lenormana od kojih je posljednji boravio u Crnoj Gori 1865. godine).

Jovanović, Ivona, *Francuski jezik i kultura u Crnoj Gori 1830–1914*, Podgorica, 2016, str. 15.

Glasnik zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, knj. XIII, 1901, str. 124.

Da su Balšići zetski plemići Vlaškog porijekla.

Stanojević, Stanoje, *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*, knjiga I, A–Z, str. 111.

Da je bosanskoj kraljici Katarini majka bila Jelena, kći Balše III „gospodina Zetskog“

Glasnik zemaljskog muzeja, sveska 3, BiH, 1893, str. 468.

Da je žena Karla Topija „gospodara primorske Albanije i sve do Drača“ bila šćer Balše II, zetskog gospodara. Zvala se Vojsava ili Katerina i iza sebe je ostavila kako piše u *Glasniku*: „dosta brojnu obitelj“ jednog sina i dvije šćeri.

Glasnik zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 1901, str. 124.

Da je oko 1500. godine živjela u u Italiji Marija Balšićeva „Marija de Balsa“ koja se predstavljala kao ćerka Gojka Balšića. Bila je udata za grofa Jakova Murskog, a pisala je zapise koji govore o „povijesti njezina doma“.

Godišnjica Nikole Čupića, Beograd, Knj. XV, 1895, str. 175.

Da je porodica Balšić, kao što je poznato, izumrla još 1421. godine. „Pa ipak, 28. XII 1880. godine, Knjazu Nikoli javio se izvjesni Panajot Balša“. Po zapisima koje je ostavio, bio je direktni potomak slavne familije Balšić. Panajot je bio „eksministar i ekssenator rumunjski“. Da bi dokazao svoje porijeklo, on je Knjazu Nikoli poslao pismo kojim se navedeno potvrđuje. Pismo je u cjelosti objavljeno u *Zapisima*.

Zapisi, knjiga XIV, sv. 1, jul 1935, str. 125.

Da je papa Siksto V (1521–1590) porijeklom iz Boke od porodice Svilanović koja je živjela u selu Kruševica kod Herceg Novog. Kao obilježje svog porijekla, papa Siksto V je u svoj grb „ume-tnuo“ tri kruške, koje su simbolizovale njegovo porijeklo. Potpisivao se sa Peretti (*pera*), što na italijanskom jeziku znači kruška.

Nakićenović, Sava, *Boka*, 1913, str. 503.

Da Crnojevići potiču iz Francuske. U knjizi *Francuski jezik i književnost* (1830–1914) možemo naći izvore kojim se tvrdi da se Crnojevići pominju pod imenom Maramont. (O porijeklu ove porodice postoji mnoštvo zapisa koji govore da su od Đuraševića, Gojčinovića, Kalodurđevića itd, primjedba: BB)

Jovanović, Ivona, *Francuski jezik i kultura u Crnoj Gori 1830–1914*, Podgorica, 2016, str. 15.

Da je Arsenije III Crnojević (Čarnojević), srpski patrijarh rođen u Bajice (Cetinje 1633. – Beč 27. 10. 1706).

Enciklopedija Jugoslavije, knjiga I, A-BiZ, Zagreb, 1980, str. 304.

Da je Arsenije III Čarnojević bio Crnogorac iz Bajica iako ga Ante Starčević u jednoj knjizi pominje kao Hrvata. „Arsenije Cernović bijaše iz viđene obitelji hrvatske.“

Istina, god II, br. 10, oktobar 1888, str. 461.

Da je Petar Čarnojević (Černović, Čarnović, Crnojević), iz porodice od koje je i Arsenije Čarnojević III. Bio je tamiški grof i veliki župan. Titulu grofa dobio je 1848. godine od mađarske vlade. Pored toga napisao je knjigu: *A nemzetisegi kerdés a jelen es jovo szempontjabol (1861) godine*.

Stanojević, Stanoje, *Narodna enciklopedija*, knj. IV, Beograd, 1929, str. 936.

Da je Čarnojević de Mača Dimitrije (1740 – Beč, 1759) bio potomak Arsenijevog brata Joakima. Njegov ded Mihailo dobio je od cara Karla IV Ugarsko plemstvo. Arsenijev bliski rođak Jovan ostavio je u rukopisu knjigu (*De bello Panonico Libra VI*) koja je nažalost izubljena.

Leksikon pisaca Jugoslavije, I A-Dž, Beograd, 1972, str. 484.

Da je Mustafa vezir u stvari Maksim Crnojević. Isto tvrdi i Petar Zeno u svom izvještaju iz 1524. god, đe kaže da je Mustafa rodnom iz Crne Gore.

Glasnik srpskog učenog društva, knj. XXXVI, Beograd, 1872, str. 167–168.

Da je Adam Crnojević bio sin Gavрила (Čarnojevića) rođenog brata srpskog patrijarha Arsenija. Adam Crnojević je bio 1745. godine „protokol ekshibitor“ u Osjeku. Njegov sin Antonije, bio je potpukovnik u ruskoj vojsci. Svoju genealogiju Antonije je pisao „kurijalnim latinskim stilom“ u cilju dobijanja plemićke titule.

Glasnik istorijskog društva u Novom Sadu, sv. 39-42, knj. XIII, 1940, str. 137.

Da je „narečenom“ Ivu Crnom (Crnojević) druga žena bila Marija, šćer Jovana Kastriota, oca Skenderbegova.

Zapisi, Cetinje, knj. XIX, sv. 6, jun 1938, str. 344.

Da je Ivan Crnojević svoga sina Stanišu poslao u Carigrad kao znak vjernosti sultanu 1485. godine. Staniša je u Carigradu primio islam i uzeo ime Skender-beg. Za crnogorskog sandžak-bega postavljen je 1513. godine. Koristio je pečat na kome je bio dvoglavi orao Crnojevića. Potpisivao se kao „sandžak crnogorski i vsvoj dioklitijanskoj zemlji gospodin“.

Leksikon: Bošnjaci/Muslimani, Podgorica, 2016, str. 314.

Da su Bušatlije istaknuta albanska porodica i da po „njihovoj porodičnoj tradiciji potiču od crnogorskih *Crnojevića*“ (od Staniše, primjedba: BB)

Enciklopedija Jugoslavije, 2. Bosna – Dio, Zagreb, 1956, str. 312

Da su dvije šćeri brata Ivana Crnojevića Arvanita bile udate jedna za Vlaškog kneza Radula (1472–1477) a druga, Anđelija, za srpskog kneza Stevana Brankovića.

Karadžić, Vuk Stefanović, *Crna Gora i Crnogorci CVD*, 2017, str. 35.

Da je 1821. godine umro Paštrović Đorđe Zenović, bivši ađutant Napoleona I. Iz naslova teksta saznajemo da je bio kandidat za poljski prijesto. Povodom njegove smrti svi ondašnji listovi u Rusiji, Francuskoj i Njemačkoj „donijeli su o njemu opširne biografije“. Dalje se kaže da je bio knez Podolije (današnja teritorija zapadne Ukrajine i Moldavije, primjedba: BB) pa je za zasluge dobio velike privilegije i pet kvadratnih milja zemlje i baštine. Potpisivao se kao Crnojević.

Otažbina, književnost, nauka, društveni život, Beograd, 1892, str. 51.

Da se u dubrovački kraj doselilo 11 porodica iz Zete, a 22 iz Kotora.

Dubrovcani, jesu li Hrvati?, Dubrovnik, 1892, str. 51.

Da su crnogorski iseljenici u Srbiji najviše naseljavali kragujevački, moravski, podrimski, užički i čačanski kraj.

Zapisi, knj. I, jul–decembar 1927, str. 185–187.

Da samo u Kragujevačkoj Jasenici doseljenih iz Crne Gore ima 50 rodova, danas sa 700 domova; u Smederevskom Podunavlju 25 rodova sa 612 domova; u Valjevskoj Kolubari i Podgorini 200 rodova sa oko 2.500 domova; u Užičkoj Crnoj Gori 205 rodova sa preko 3.000 domova; u Sokoskoj Nahiji (Gornje Podrinje) 145 rodova sa 4.252 doma.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 1–2.

Da su Obrenovići starinom iz plemena Bratonožići. Njihovi srodnici su Miloševići (Đukići) iz sela Gornja Dobrija. Preselili se pred kraj 17. vijeka.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 8.

Da je Karađorđu „deda došao iz Vasojevića, a po drugim izvorima, starina mu je iz sela Doljana, dva sata daleko od Podgorice“.

Brastvo, Beograd, knj. XX, 1926, str. 65.

Da su Karađorđevići starinom iz Klimentata – Sjeverna Albanija. Za Crnog Đorđa (Karađorđa) i ostale Karađorđeviće se kaže: „Najveći deo njegovih rođaka tamo još živi.“ Dalje se kaže da su kralju Petru (kada se srpska vojska povlačila preko Albanije, primjedba: BB) „dolazili Klimenti na viđenje“. Njihova prva slava bila je sv. Kliment.

Brastvo, knj. 27, Beograd, 1921, str. 176–190.

Da drugi podaci govore da su Karađorđevići iz Crne Gore i da se ded Crnog Đorđa, Jovan rodio u Vasojeviće.

Bojović, Veličko M, *Seobe: Članci i rasprave*, I, Tuzla, 1936, str. 29–30.

Da je srpski Patrijarh (Petar) Varnava rodom iz Pljevalja od familije Rosić. Patrijarh je rođen 1880. godine u pomenutom gradu, a potiče iz siromašne familije od oca Đorđa i majke Krsmane. U Petrogradu je završio Bogosloviju 1905. godine. Bio je patrijarh Srpske pravoslavne crkve od 1930. do 1937. godine. Umro je u Beogradu 1937. godine.

Bratstvo, XXIX, Beograd, 1938, str. 217–219.

Da je Josip Broz Tito, doživotni predsjednik Jugoslavije, u razgovoru sa tadašnjim bliskim saradnikom Milovanom Đilasom, izjavio da je porijeklom iz Crne Gore, iz plemena Kuča.

Đilas, Milovan, *Druženje s Titom*, Zemun, 1990, str. 38.

Da je glavni veleposjednik u Nudolu bio Jovo Mišin Bijedić, prađed dugogodišnjeg premijera jugoslovenske vlade Džemala Bijedića. Bio je bogat i imao veliki mlin u selu. „Mogao je maslom koje je imao, mlin okrenuti sedam puta“.

Kazivanja Nikole Kovačevića Starog, pripremio dr Jovan P. Bojović, Nikšić, 1980, str. 27.

Da je poznati srpski političar i diplomata, Marko Nikezić, porijeklom iz Starog Bara. Sin je Petra Nikezića i majke Suzane De Pré, porijeklom Francuskinje.

Nikezić, Marko, *Srpska krhka vertikala*, Beograd, 2003, str. 36.

Da je poznata hrvatska političarka, Savka Dabčević-Kučar, porijeklom iz Boke. Ona je šćer Antuna Dabčevića, iz Dobrote. Bila je predsjednica vlade Hrvatske. Poznata je iz pokreta pod nazivom „Hrvatsko proljeće“.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 86.

Da je bivši predsjednik Srbije Slobodan Milošević porijeklom iz Crne Gore. On je sin Svetozara Miloševića iz Lijeve Rijeke i majke Stanislave Koljenšić iz Danilovgrada.

Biografija. org, url: <https://www.biografija.org/politika/slobodan-milosevic/>.

Da Koštunice vode porijeklo od Damjanovića iz Crne Gore, a Damjanovići od Orlovića. U rodbinskim vezama su sa

Krivokapićima i Martinovićima. Prezime su dobili po brdu i selu Koštunice. Slavili su kao i svi Orlovići Jovandan 20. januara, ali su vremenom tu slavu zamijenili sv. Arhangelom Mihailom, 21. novembra.

Milovanović, Mihailo Kale, *Koštunići i Brajići*, Knj. II, Beograd, 2020, str. 30-31.

Da je Boris Tadić (bivši predsjednik Srbije, primjedba: BB) porijeklom iz Pive. Boris je sin Ljubomira Pavla Tadića, poznatog profesora sarajevskog i beogradskog univerziteta i akademika SANU.

Tadić, Radivoje. M, *Genealogija pivskog bratstva Tadići i druga bratstva prezimena Tadić*, Beograd, 1990, str. 132.

Da aktuelni predsjednik Vlade Vojvodine, Igor Mirović vodi porijeklo iz Crne Gore. Igor je sin Mila Đurova sa Uganja mjesta pored Cetinja.

Mirović, Slobodan-Bećo, *Od Uganja do Uganja*, Cetinje – Ulcinj, 2016, str. 247.

Da je supruga srpskog političara Nikole Pašića bila iz Boke od porodice Duković.

Jadranska straža, službeno ilustrovano glasilo „Jadranske straže“, Godina III, maj 1925, str. 9.

Da je supruga Metju Palmera pomoćnika američkog državnog sekretara za evropske i evroazijske poslove i specijalnog izaslanika Stejt Dipartmenta za Zapadni Balkan, Danica, porijeklom iz Crne Gore od Damjanovića. Palmeri posjeduju kuću u Dobrim Vodama, đe provode veći dio ljeta.

Naši u svijetu, 10. IX 2019. god.

Da je po nekim podacima hajduk Veljko Petrović porijeklom iz Crne Gore i to od Vlahovića iz Rovaca, a po drugim da je iz Morače.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 11.

Da je prota Matija Nenadović porijeklom iz Banjana. Nenadovići se „svoje“ sa Birčanima (doselili ispod planine Birč Crna Gora) od kojih je valjevski knez Ilija Birčanin.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 11.

Da je poznati historičar Jovan Tomić iz Drobnjaka. Njegovi su polovinom 18. vijeka preselili u Novu Varoš.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 10.

Da je Vaso Čarapić, poznati srpski junak, rodom iz Kuča, mada ima podataka da je (Erdeljanović, Luburić) i iz Drobnjaka.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 9.

Da su Mišići srodnici sa historičarem Ljubom Kovačevićem čiji su preci krajem 17. vijeka doselili iz Drobnjaka. Od tih Kovačevića su Kaljevići, Markovići, Mišići, Paunovići, Matijevići, u Kolubarskom kraju.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 9.

Da je kapetan Miša Anastasijević, bogati trgovac koji je svoje imanje i zgradu Univerziteta poklonio „svome otečestvu“, rodom iz Nikšića. Njegovi stari su preselili oko 1789. godine.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 8.

Da je književnik Milutin Uskoković porijeklom iz Crne Gore, iz Lješanske nahije. Preselili su se u Užički kraj.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 7.

Da je kraljica Draga (ubijena u majskom prevratu 1903. god. zajedno sa suprugom Aleksandrom Obrenovićem, primjedba: BB) porijeklom iz Nikšića. Njeni su najprije odselili u Sjenicu, pa zatim u blizinu Ivanjice. Jedan ogranak se odselio u selo Lunjevica. Po selu je otac kraljice Drage dobio prezime.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 6.

Da je Hadži Ruvim „preteča ustanka i jedan od prvih mučenika za narodnu slobodu“, rodom iz Nikšića. Hadži Ruvinovi preci su u rodbinskim vezama sa Vukomanovićima. Sinovac Hadži Ruvinov je bio Petar Nikolajević-Moler, vojvoda prvog srpskog ustanka.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 5-6.

Da je familija žene kneza Miloša (Obrenović, primjedba: BB), Ljubica, iz okoline Nikšića doselila u 18. vijeku od bratstva Jokovića. Od ovih su Vukomanovići od kojih je knjeginja Ljubica. Od istih je i Aleksa Vukomanović, zet Vuka Karadžića.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 5.

Da je Vuk Stefanović-Karadžić rodom iz Drobnjaka. Njegov ded Joakim preselio se oko 1737. godine, najprije u Podrinje, pa zatim u Tršić.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1939, str. 5.

Da je Jovan Cvijić rodom iz Drobnjaka. Njegova familija se najprije odselila u Bosnu u okolinu Foče, pa zatim u Loznicu.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 5.

Da je Sima Milutinović-Sarajlija rodom iz Dragovoljića kod Nikšića. (Sima je bio pjesnik i učitelj Vladike Rada. Njegov sin

je Dragiša Milutinović, tvorac urbanističkog plana Danilovgrada, primjedba: BB).

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 5.

Da je Stojan Čukić (zmaj od Noćaja) vojvoda iz Prvog Srpskog ustanka, rodom iz Pive i to od Dobrilovića.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 4.

Da je univerzitetski profesor i književnik Jovan Skerlić rodom iz Nikšića. Njegova familija je u 18. vijeku preselila najprije u Stari Vlah pa zatim u Šumadiju.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 4.

Da je Ilija Garašanin porijeklom iz Bjelopavlića od familije Savić. Po selu Garaši u Kragujevačkom okrugu dobili su prezime. Ima podataka da su i od bratstva Mrčajića, pa od Boškovića s Orje Luke. (Tvorac je čuvenog velikodržavnog projekta Srbije, Načertanija, primjedba: BB).

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 3–4.

Da je Staniša Marković-Mlatišuma, porijeklom Bjelopavlić (rođen 1664). Bio je austrijski vojskovođa i oberkapetan Kragujevca. Podigao je manastir Drača.

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 3.

Da je Jovan Kursula, poznati megdandžija s Varvarina i Deligrada, porijeklom od jedne Drobnyačke porodice koja se doselila u Donju Goričevnicu, u Rudnički kraj (Srbija).

Šobajić, Petar, *S crnogorskih krševa u Šumadiji*, 1932, str. 10.

Da je poznati beogradski reditelj i slikar Radivoje Lola Đukić porijeklom iz Brskuta – Bratonožići. On je takođe sin poznatog

crnogorskog književnika Trifuna Radovanovog Đukića.

Marković, Milo, *Bratonožići kroz istoriju*, Podgorica, 2014, str. 392–393.

Da je srpski režiser Dejan Mijač, porijeklom iz crmničkog sela Utrg.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 243.

Da je srpski književnik Branislav-Brana Crnčević, porijeklom iz Crmnice.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 66.

Da je naučna radnica iz oblasti bibliotekarstva, Eva Verona, porijeklom iz Prčanja. Bila je članica grupe stručnjaka IFLA-e (Međunarodna organizacija bibliotečkih asocijacija). (Prestizna nagrada iz oblasti knjižničarstva u Hrvatskoj nosi njeno ime, primjedba: BB).

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 376.

Da je „prva zakonita žena sultana Sulejmana, mati njegovog prvorodenog sina Mustafe, bila Crnogorka, dok je druga bila Ruskinja“.

Glasnik Srpskog učenog društva, knjiga XXXVI, Državna štamparija, Beograd, 1872, str. 168.

Da je Sibirjanin Janko po istraživanjima Mađarske akademije nauka, porijeklom iz „Stare Zete“.

Kolo: Knjizevni i naučni list, sv. 9, Beograd, 1901, str. 530.

Da je Džafer-aga Tujković porijeklom iz Boke. Poznat je po tome što je u nekoliko navrata napadao sa turskom vojskom svoj grad, u periodu od 30. jula do 30. septembra 1657. godine. Prema mletačkim izvorima riječ, je o Vojinu Ivanovom iz Grblja.

Godišnjica Nikole Čupića, knjiga XXXVII, Državna štamparija Kraljevine Jugoslavije, Bograd, 1928, str. 156.

Da je po Bošku Desnici, Vuk Mandušić – Dalmatinac. On je u svom radu o Mandušiću zapisao da je „Vladika Rade učinio nama Dalmatinskim Morlacima, jednu nepravdu: oteo nam je Vuka Mandušića i pocnogorčio ga“.

Magazin Sjeverne Dalmacije, Split, 1934, str. 25.

Da je Mehmed-paša Sokolović porijeklom od Gagovića iz Pive. Po predanju, dvojicu maloljetnih Pivljana - Gagovića, odveli su Turci u Carigrad, đe je jedan od njih dobio ime Mehmed. Bio je talentovan i dobar đak, pa je brzo napredovao u državnoj hijerarhiji. Ubrzo je postao veliki vezir. (Zadržao je prezime Sokolović, koje je dobio po gradu Soko a koji se nalazi u blizini Rudog, primjedba: BB).

Bajagić, Radoje, *Pivsko bratstvo Bajagići*, Kula, 2014, str. 124.

Da je jedan češki list objavio vijest iz koje se vidi, da u Češkoj živi potomak kosovskog junaka cara Lazara, (po nekim podacima on je rodom iz Grblja, primjedba: BB). Naime, iako se mislilo da on nema potomaka javio se kao nasljednik Miloš Lazarević-Grbljenović koji je živio u Austriji. Njegova unuka Otilija se udala za austrijskog oficira Hudečeka pl. Crnuckija. Oni su se nastanili u Budvi, a sin ovog oficira kanio je da uzme porodično ime po majci. On se zove Enđenije Hudeček Grbljanović.

Bosansko-Hercegovački istočnik, god VIII sveska II, Sarajevo, februar 1894, str. 86.

Da je Jovo Gregović iz Paštovića otišao 1878. god u Ameriku, kao i to da je 6. novembra izabran za senatora. „Vrlo je 'štovan od svakog dobrog i poštenog Amerikanca“.

Golub list za srpsku mladež, god. XVII, br. 1, Sombor, 1. januar 1895, str. 12.

Da je Hadži Selim Džaver-beg, porijeklom Masličić, a da su se njegovi potomci preselili iz Spuža u mjesto Mihalitch, u Brousse, u Maloj Aziji.

Ilija Hajduković, *U časovima odmora*, Cetinje, 1912, str. 212.

Da je Nik Vujičić poznati svjetski motivacioni govornik, rodом iz Crne Gore. Prilikom posjete Nikšiću on je dobio poklon od bratstva Vujičića od kojih vuče porijeklo.

Da je astronom, istoričar, pustolov Spiridon Gopčević (1855-1928) bio iz Crne Gore, tačnije iz Boke. Pratio je i opisivao sve promjene na Merkuru, Veneri, Saturnu, Marsu i Jupiteru. Kao nagradu a i priznanje za nova otkrića, jedan krater na Mjesecu dobio je ime po njegovom pseudonimu *Leo Brener*.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 139.

Da je u Dubrovniku (20. 03. 1915), umro kanonista Nikodim Milaš. (Milaš je tvorac mnogih značajnih knjiga među kojima i *Pravoslavno crkveno pravo* iz 1890. godine, đe su objavljeni temeljni podaci o Crnogorskoj pravoslavnoj crkvi. (Po nekim podacima njegovo porijeklo je sa Njeguša, đe i danas žive Milaši, primjedba: BB.)

Glas Crnogorca, br. 19, 1915, str. 3.

Da je Nikola Čupić, po čijem imenu postoji zadužbina (Godišnjica Nikole Čupića, izlazila od 1877. do 1941. godine), po majci porijeklom iz Pive od porodice Stojana Dobrilovića-Čupića. Njegov đed Stojan poznatiji je iz narodnih pjesama kao Zmaj od Noćaja. Odlikovao se hrabrošću, a ubijen je u turskom zatvoru 1815. godine.

Godišnjica Nikole Čupića, Beograd, 1941, str. 1.

Da je Miloš I. Vukasović bio carsko-ruski generalni konzul u Buenos Airesu i priznati pomorski arhitekta Južne Amerike. Rođen je u Draženvrtu u Boki Kotorskoj 1847. godine. Posjedovao je najveće parobrodsko društvo Južne Amerike. Društvo se zvalo „La Platense“. Umro je u Buenos Airesu 13. IX 1908. Tamošnji najugledniji list *La Nacion* prilikom njegove smrti donio je opširan članak nazvavši ga „preporoditeljem trgovine u Argentini“. Ministar trgovine Argentine u nadgrobnom slovu za Miloša rekao je da je „on jedini Evropejac koji je u početku XX vijeka onako silno zadužio Republiku Argentinu“.

Jadranska straža, god. III, mart 1925, str. 75.

Da je Gavriilo M. Cerović bio veliki župan valjevske i bihačke oblasti. Gavriilo je bio sin Milutina Cerovića, arhimandrita Cetinjskog manastira i proslavljenog junaka opjevanog u spjevu „Smrt Smail-age Čengića“. Cerović je rođen u Tušinu ispod Durmitora, đe je proveo prve godine života. Osnovnu školu i nižu gimnaziju završio je na Cetinju, a gimnaziju i Pravni fakultet u Beogradu. U krajevima u kojima je boravio bio je jako cijenjen.

Srpsko Kosovo, br. 6, 1926, str. 3

Da je od čuvene kuće ikonopisaca Rafajlovića i Leonid Rafajlović upravnik kraljevske muzike u Atini. Njegov predak

bio je Petar, koji je preselio iz Boke na Krk oko 1910. godine. Još jedan Rafajlović se proćuo na Krku, a to je Spiridon, koji je bio podnačelnik krfske opštine. Proćuli su se i Todor Rafajlović kao veliki trgovac u Atini i Žika (Živorad) kao ministar u Srbiji.

Spomenica manastira Savine od 1030-1930, Kotor, 1930, str. 58–59.

Da je Filip Višnjić po kazivanju Ilije Šobajića iz Drobnjaka od familije Karadžić. Ovaj „srpski Tirtej“ (grčki elegijski pjesnik iz 7. vijeka p. n. e, primjedba: BB) kako su ga nazivali, bio je u rodbinskoj vezi sa Vukom Karadžićem.

Nada, Sarajevo, god. I, br. 7, 20. III 1895, str. 135.

Da je poznati srpski vojni zapovjednik i bimbaša iz prvog i drugog srpskog ustanka Uzun Mirko Apostolović, bio porijeklom iz Pipera. Poslije preseljenja iz Crne Gore njegova porodica se naselila u rudnički kraj (Smrdljikovac) oko 1782. godine. Nadimak Uzun dobio je zbog svoje visine (turska riječ: visok).

Mala srbadija, god. II, br. 10, 1889, str. 152-153.

Da je jedan dio porodice Ljesar sa Njeguša (Žanjev do) odselio za Odesu (Rusija). Jedan od njih, Luka, bio je general u ruskoj vojsci, a jedan zastupnik Rusije u Pekingu.

Erdeljanović Jovan, Stara Crna Gora, 1926, str. 392-396.

Da je Vuka Jokanović Stepović u Saratogi ugostila guvernera Kalifornije, kasnije predsjednika SAD-a, Ronalda Regana. Ona je Reganu dok je bio u posjeti Saratogi „spremila i servirala večeru“. Vuka je bila supruga Marka (Majkla) Stepovića, doseljenika iz Boke. „Mudri Majkl“ kako su ga mještani, zvali bio je među prvim kopačima zlata na Aljasci. Njegove slike nalaze se u muzejima i prodavnicama širom Aljaske i predstavljaju prve tragače zlata.

Lopušina, Marko, *Srbi u Americi 1815-2010*, Novi Sad, 2010, str. 38–39.

Da je Velimir Čelović iz Risna bio prvi profesionalni novinar (1859) iz Crne Gore, u San Francisku. Čelović je stigao u Ameriku među prvim Bokeljima i ubrzo se dao na organizovanje klubova naših ljudi. Pokrenuo je iseljenički list na italijanskom jeziku (*L'eco Della Patria*) 1859. godine i list *Glas naroda*.

Lopušina Marko, *Srbi u Americi*, Novi Sad, 2010, str. 28.

Da su Nikola Dabović, Savo Martinović i Jovan Ivanković bili prvi bibliotekari (1869) u Slavenskoj čitaonici u San Francisku. Fondove knjiga popunjavali su iz Srbije i Crne Gore.

Lopušina Marko, *Srbi u Americi*, Novi Sad, 2010, str. 28.

Da je Novljanin Veljko Radojević bio prvi učitelj u srpskim školama u San Francisku 1905. godine. Radojević je sarađivao sa mnogim crnogorskim i jugoslovenskim listovima kao što su *Glas Crnogorca*, *Bosanska vila*, *Sražilovo*, *Dubrovnik*, itd.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 313–314.

Da je Ivan Dapčević pet puta biran za gradonačelnika grada Sitkija (Sitki je grad na Aljasci, primjedba: BB.)

Lopušina Marko, *Srbi u Americi*, Novi Sad, 2010, str. 40.

Da je Đorđe Zenović porijeklom iz Paštovića, tvorac „povelje kojom je stvorena kalifornijska Agencija za finansiranje domaćinstava osoba ili porodica sa niskim ili srednjim primanjima. Taj zakon se izučava na američkim koledžima, na kursu političkih nauka“. Doktorirao je na univerzitetu

Sautvestern u Los Anđelesu. Bio je prijatelj američkog predsjednika Ronalda Regana.

Lopušina Marko, *Srbi u Americi*, Novi Sad, 2010, str. 283-284.

Da je Filip D. Prlja, bio u gardi predsjednika SAD-a. Gardu je sačinjavalo 16 gardista od kojih je bilo 12 Amerikanaca, 1 Englez, 1 Francuz, 1 Irac i 1 Crnogorac. Prlja je bio rodom sa Ljubotinja – Riječka nahija.

Cetinjski vjesnik, br. 86, 1909, str. 4.

Da je američki predsjednik Frenklin Ruzvelt izjavio saučešće familiji Kovačević povodom smrti člana njihove familije Majkla. Majklovi preci doselili su u Ameriku iz Grahova u Orosi, u Kaliforniju. Počekom 1945. godine Majkl se istakao u krvavom obračunu sa Japancima, đe je poginulo 11.000 američkih vojnika. Jedan od poginulih bio je i Majkl. Odlikovan je posthumno ordenom *Purpurno srce*. Povodom njegove smrti porodica je dobila pismo od američkog predsjednika Ruzvelta u kojem se kaže: „Dao je život za slobodu i kroz slobodu on živi“.

Lopušina Marko, *Srbi u Americi*, Novi Sad, 2010, str. 331-332.

Da je Staniša Šurbatović rodom iz Nikšića kao američki podanik 2003. godine bio angažovan u „obavještajnoj službi DIA američke armije, sa zadatkom da, kao poliglota, traga za glasom Osame Bin Ladena na satelitskim tajnim stanicama“ u Mediteranu. Šurbatovići su porijeklom iz sela Bršno kod Nikšića, odakle su poslije Drugog svjetskog rata odselili u Los Anđeles. Njegov otac Milisav je bio „prvi magistar u vojsci SAD, u rodu inženjerije“ Staniša je jedno vrijeme radio kao lektor za engleski jezik na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

Lopušina Marko, *Srbi u Americi*, Novi Sad, 2010, str. 338-339.

Da je Grof od Maina bio Jovan Aleksić (1738–1861) feldmaršal-lajtnant austrijske vojske i njen proslavljeni komandant. Istu plemićku titulu nosio je i njegov sin Teodor Aleksić (1825–1891).

Glas Prijestonice, Cetinje, br. 1, maj 2000, str. 30.

Da je Petar Orahovac (1857–1922) bio predsjednik Narodnog sabora Bugarske. Po zanimanju je bio ljekar, osnivač je ljekarskog saveza Bugarske. Njegov sin Dimitrije je takodje bio ljekar i profesor medicinskog fakulteta u Sofiji, dekan i rektor univerziteta u Sofiji.

Glas Prijestonice, Cetinje, br. 1, maj 2000, str. 30.

Da je Đorđe Berović (1842–1925) bio potonji Berović – paša i „knez Samosa (grčko ostrvo u Egejskom moru, primjedba: BB) i valija Krita“.

Ivanić, Ivan, *Mačedonija i Mačedonci*, Novi Sad, 1908, str. 344.

Da je Cetinjanin, poznati crnogorski slikar Ratko Šuto Šoć iz Vrbasa, napisao kultnu pjesmu „Osam tamburaša s Petrovaradina“.

Autoru ovih redaka poklonio je sa posvetom jedan primjerak pjesme.

Da je Andrija Selić porijeklom iz Morače bio pukovnik vojske Bolivije. Učestvovao je u hvatanju ikone gerilskog pokreta i Kubanske revolucije Ernesta Gevare zvanog Che. Postoji fotografija na kojoj se vidi da stoji pored mrtvog tijela Gevare. Kao jedan od glavnih vođa Bolivijske revolucije, postao je ministar unutrašnjih poslova Bolivije.

Matica, br. 31, Podgorica, jesen, 2007, str. 406–407.

Da je Dr Horhe Otašević porijeklom iz Crne Gore bio dugogodišnji član bolivijskog Senata i ministar odbrane.

Matica, Podgorica, jesen, 2009, str. 407.

Da je Nikola Tesla porijeklom Draganić iz Banjana, (a majka Đuka, porijeklom Mandić, primjedba: BB). O Teslinom porijeklu piše i njujorški list *Njujork Herald*. U članku se kaže „čudnovato je da je taj znameniti čovjek i veleum k nama došao iz jednog od najmanjeg i najnepoznatijeg naroda u Evropi. Iz Crne Gore.“ (O njegovom crnogorskom porijeklu piše i *Glas Crnogorca* u broju 39 od 25. 09. 1893, str. 4, primjedba: BB).

Matić Milovan, *Tesla: Svojetanje, poreklo, političke igre, otvorena pitanja*, Novi Sad, 2006.

Da je Džon Barović bio jedna od najpoznatijih košarkaških zvijezda u Berkriku 30-ih i 40-ih godina prošlog vijeka. Sin je Sima Barovića koji je 1908. godine došao iz Crne Gore u Tonopah, Nevada, sa 17 godina.

Matica, br. 41–42, Podgorica, proljeće-ljeto, 2010, str. 275.

Da je kćerka Alekse Popovića Bulatovića, Vase, bila udata za ruskog konzula Ivana Krilova. Njihova kćerka je bila udata za Lazara Mijuškovića, crnogorskog konzula u Skadru.

Matica, br. 46–47, Podgorica, ljeto-jesen 2011, str. 157.

Da je Petar Marinović iz Očinića (Cetinje) bio unuk poznatog beogradskog veleposjednika i humaniste Ilije Kolarca.

Balević, Vukosav, *Otmice i udesi jugoslovenskih aviona*, Tivat, 2017, str. 53.

Da je Ivano Paul (pravo ime Ivanović ili Ivanišević, Pavle) američki filmski snimatelj porijeklom iz Crne Gore (Nica 1900-

Woodland Hills 1984). U Holivud stigao 1919, đe je poslije nekoliko godina asistiranja samostalno snimio 5 filmova sa glumicom Nazimovom (All Nazimova). Radio je kao direktor fotografije na *First national*, *Fox*; *MGM*, a snimio je veliki broj filmova kao i 250 televizijskih serija.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 94.

Da je Dragović, Mirko bio novinar i filmski reditelj (Cetinje 1896. – Cetinje 1945). Pokazivao je velike sklonosti ka pozorištu zbog čega je otišao na školovanje u Berlin. U Berlinu je stekao zvanje „filmskog režisera“. Dragović je bio „pomoćnik režisera“ ali i koscenarista njemačkog igranog filma „Zakon crnih brda“. Film je snimljen u Crnoj Gori 1928. godine. Takođe je bio inicijator vjerovatno i reditelj reportaže „Proslava pobjede na Grahovcu“ 1928. godine. U SHS pokretao proizvodnju filmske umjetnosti.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 57.

Da je Vavić, Mihailo Ivanović (na filmu poznat pod imenom Vavitch, Michael) bio poznati ruski glumac i operiski umjetnik crnogorskog porijekla. Od 1905. do 1918. godine nastupao je u pozorištima u Petrogradu i Moskvi. Poslije Ruske revolucije emigrirao u SAD i između 1924. i 1930. igrao je u 19 filmova poznatih holivudskih reditelja.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 230.

Da je Raičević Jovan, Crnogorac rođen u Trstu (1881. – Rim 1957. godine), bio jedan od najvećih sportista svoga vremena. Od 1907. do 1930. godine bio je svjetski prvak u rvanju grčko-rimskim stilom. Njegovi mečevi su snimani i prikazivani širom

Evrope. Visok i krupan sa preko 120 kg bio je idealan junak italijanskih filmova o snagatorima. Od 1919. do 1923. tumačio je glavne uloge u devet takvih filmova, među kojima su *Umiljati lav*, *Kralj snage*, *Herkulov trijumf* i drugi. Sa braćom osnovao preduzeće „Raičević-film“ koje se poslije dva snimljena filma ugasio.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 185.

Da je Raičević Vladimir, bio vlasnik stalnog kinematografa „Markoni“ koji je uoči Prvog svjetskog rata 1912. godine prikazivao filmove u Zadru.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 185.

Da je Raičević Emil, Crnogorac iz Trsta (1873–1924) sa braćom Jovanom i Maksimom osnovao u Rimu preduzeće „Raičević-film“. Bavio se glumom, a bio je poznati sportista rvač i šampion u grčko-rimskom stilu.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 185.

Da je Penović, Milena (Penovich), italijanska filmska glumica, crnogorskog porijekla. Tumačila je više epizodnih uloga u italijanskim filmovima, od kojih je najpoznatiji *Ekvator* (1936) reditelja Dina Vadorija.

Kosanović, Dejan, *Leksikon pionira filma i filmskih stvaralaca na tlu Jugoslavije 1896–1945*, Beograd, 2000, str. 171.

Da je Huan Vučetić, crnogorski iseljenik iz Argentine bio kriminalistički inspektor koji je izumio daktiloskopiju. U Argentini je upamćen i kao idol mladih.

Matica, br. 2, Podgorica, ljeto 2000, str. 212.

Da je 1870. godine Dušan Radonjić stigao u Buenos Aires đe je ubrzo prilično napredovao i obogatio se. Bio je pored ostalog i vlasnik lista *El Economista*. Njegov sin Huan je takođe bio biznismen ali i političar. Dušanova kćerka Vanesa je 1986. godine bila mis Argentine.

Matica, br. 2, Podgorica, ljeto 2000, str. 212.

Da je Mihailo Ljubotina bio prvi Crnogorac koji je naselio Istru oko 1657. godine. Po riječima Štokovića, bio je pravoslavni sveštenik „svećenik koji je sa pet obitelji doselio iz Crne Gore u Peroj“. U literaturi se pominje da je Ljubotina došao u Peroj iz Crmnice, ali po svoj prilici je došao u Peroj sa područja Riječke nahije, iz Ljubotinja.

Štoković, Alojz, *Crnogorsko nasljeđe u Istri*, Osijek, 2012, str. 51.

Da je Stjepan Zanović u 37. godini izvršio samoubistvo u (Nizozemskoj – Holandija) u amsterdamskom zatvoru ophrvan povjerilačkim optužbama i dugovima. Samoubistvo je izvršio tako što je od zatvorskog stražara poručio bokal vina koji je ispio a onda razbio. Komadima stakla je prerezao vene.

Matica, br. 64, Podgorica, zima 2015, str. 141.

Da je Elis Erkočević Đurčević, Crnogorac iz Vrake, svjetski prvak u rvanju grčko-rimskim stilom do 96 kg, nastupao za Bugarsku. Ivana Šuljević iz Vrake osvojila je srebrnu medalju ekipno na Olimpijskim igrama za mlade u Kini. Nada Matanović-Matić, Crnogorka iz Vrake preživjela je pravu golgotu bježeći iz Albanije, preko Crne Gore i Kosova. Naime, jedan geler je pogodio u kičmu tako da je ostala vezana za kolica. Međutim, to joj nije smetalo da za reprezentaciju Srbije osvoji medalje na Paraolimpijskim igrama u Rio de Žaneiru. Osvojila je srebro i bronzu.

Matica, Podgorica, jesen 2016, str. 440.

Da u Ohridu živi 38 članova familije Novičić iz Crne Gore i 11 Draškovića doseljenih iz Donje Morače. Takođe i 27 članova porodice Usovića (ogranak Strunjaša), kao i 17 članova porodice Milačića. U Ohridu živi i 21 član familije Ilić, 21 lice Rakočevića i jedno lice Mirovića. Bulatovića ima 10, Živkovića iz Martinića 7, Mašanovića od Virpazara 7, Vučetića 8, Pejovića od Pljevalja 2. Porodica Milovića ima 10, Erakovića sa Njeguša 5, Vukovića iz Berana 1, Drakulovića iz Plava 7, Krkelića 4 i po jedna porodica Đorđević, Todorović, Milovanović, Čorović, Laban, Lasić, Lončović, Šabotić, Stojanović, Čabarkapa, Pejović, Šuković, Brkljač, Nikolić.

Matica, Podgorica, ljeto–jesen 2011, str. 199–202.

Da su Bogić Krstović i Andro Peličić bili predsjednici opština, a Draga Shelqa (Peličić) i Vasa (Savo) Matanović su bili po dva mandata poslanici albanskog parlamenta. Uroš Brajović je prvi izveo vještačku oplodnju krava u Albaniji. Zorka Danilova Peličić (Karanhxa) je bila profesor na Floridi (SAD), Aldian Nikole Maraš (Babić) bio je profesor na Sorboni, član Akademije nauka Francuske. Kostantin Vidov Ajković, doktor nauka u Albaniji.

Matica, Podgorica, ljeto–jesen 2011, str. 162–164.

Da je prvi pali borac u Albaniji 1942. godine bio Vaso Kadić. Pored njega od Crnogoraca u Albaniji za narodne heroje proglašeni su: Vojo Kušić, Vasil Santić, Branko Kadić i Jordan Mistović. Pored njih Desa (Jokova) Brajović, bila je prva sekretarka omladine Albanije, kasnije i parlamentarka. Brat i sestra Kićo i Eva Pejović su bili univerzitetski profesori u Albaniji. Kićo je bio osnivač i šef katedre za Teoriju mehanike na Mašinskom fakultetu, a njegova sestra Eva udala se za Ivana Budua, šefa katedre za tekstil.

Matica, Podgorica, ljeto–jesen 2011, str. 160–161.

Da su se deset godina poslije odlaska iz Crne Gore dva brata Đuraševića, sreli na Pacifiku, jedan u Američkoj a drugi u Australijskoj vojsci.

Vuković, Sloba, *Priče iz Australije*, Podgorica, 2013, str. 53-54.

Da je sin uglednog crnogorskog iseljenika iz Risna Marka Stijepovića, Mihailo, bio guverner Aljaske 1957. godine. Lično ga je za guvernera postavio predsjednik Ajzenhauer. Imao je trinaestoro dece. Njegovog oca Marka zvali su „mudri Marko“.

Sredanović, Blažo, *Svijet kao zavičaj*, Podgorica – San Francisko, 2007, str. 243.

Da je sin našeg iseljenika iz Spuža, Ilije Đurovića, Danko bio prijatelj i suvlasnik hotela sa Džonom Vejnom, proslavljenim američkim glumcem koga su zvali kraljem vesterna.

Sredanović, Blažo, *Svijet kao zavičaj*, Podgorica – San Francisko, 2007, str. 315.

Naš iseljenik, Nikola Bah (Baćović) veteran iz Prvog svjetskog rata, sahranjen je po masonskom obredu. U ime nacije, žaljenje povodom njegove smrti uputio je predsjednik SAD-a Ronald Regan, pismenim putem.

Sredanović, Blažo, *Svijet kao zavičaj*, Podgorica – San Francisko, 2007, str. 307.

Da je jedno od najvećih bolivijskih preduzeća za izgradnju puteva vlasništvo porodice Petričević. Oni su, između ostalog, napravili i put od La Paza do jezera Titikaka na visini od preko 3880 metara.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 74.

Da je Arhimedes Lakonić bio predsjednik Vrhovnog suda Paragvaja, a njegov brat Marko Antonio, veliki paragvajski historičar.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 104–105.

Da se među poznatim i uglednim Crnogorcima u Peruu ističu potomci Batrića Božovića. Oni su vlasnici jedne od najvećih fabrika drvne industrije u svijetu.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 110.

Da u Peruu živi Vlado Radović, koji je kao petnaestogodišnjak napustio Bijelo Polje. Osamdesetih godina prošlog vijeka, bio je najveći filmski režiser i filmski i televizijski producent u zemlji Inka. U gradu Unkajo koji se nalazi na 5000m nadmorske visine, živi još jedan Crnogorac – Jugosloven, a zove se Vučeta Todorović, rodom iz Kolašina.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 110.

Da je Eduard Vuletić bio poznati sindikalista i argentinski ministar rada u vladi Huana Perona. Bio je i predsjednik fondacije „Evita Peron“.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 166.

Da su gradonačelnici General Madariagi, bili Crnogorci Huan Knežević, zatim Adrian Mirkovich pa Christian Popovich.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 148, 173.

Da je naš iseljenik Horhe Milton Kapitanić Popović, bio prvi Crnogorac, guverner provincije Čako.

Crnogorci u Južnoj Americi, Podgorica, 2012, str. 193.

Da je Milivoje Vladimirov Gregović, dobio briljantski prsten kao najbolji student-diplomac na Akademiji istočnih jezika u Beču.

Branik, (Novi Sad) XXI/ 1905, br. 192, str. 3.

Da je Mirko Vojvodić u Drugom svjetskom ratu, braneći „američku demokratiju“ u jednoj borbi usmratio više od 60 japanskih boraca. Vojvodić je bio porijeklom iz Crne Gore, a rođen je u Peći.

Balević, Vukosav-Vule, *Otmice i udesi jugoslovenskih aviona*, Jugoslovensko vazduhoplovstvo XX vijeka, Tivat, 2017, str. 298.

Da je 29. IV 1897. godine nesrećnim slučajem okončan život moskovskog studenta medicine Đura Radičevića. Đuro je bio sin protođakona Filipa Radičevića. Rođen je na Cetinju 23. IV 1874. godine. Potiče od bratstva Radičevića koje je dalo mnogo dobrih i učenih ljudi među kojima je bio i čuveni pjesnik Branko Radičević. Đuro je sahranjen u Moskvi, a na nadgrobnoj ploči ostalo je zapisano:

Georgi Filipov Radičević Černogorac Student Imper. Moskovskog Univerziteta.

Vesnik srpske crkve, sv. VII, 1902, str. 657-664.

Da je porijeklo velikog srpskog pjesnika Branka Radičevića iz okoline Podgorice iz Zanosijerka, đe su se po pisanju ovog autora nalazili veliki vinogradi. Ubistvom nekoliko turskih zulumčara (1732), njegov predak Petar bio je primoran da bježi preko Crmnice u Budvu đe se nastanio i stekao familiju. Tu je izučavao puškarski zanat i dobio dva sina, Andriju i Aleksu.

Poslije Petrove smrti jedan od sinova je otišao u Kotor, a drugi u Šibenik. Brankov đed Alekso preselio se u Šibenik, potom u Sarajevo, a zatim u Travnik. Puškarski zanat ga je dalje vodio do Slavonije i Novog Sada. Godine 1801. rodio se Brankov otac Todor, koji je imao dva sina Stefana i Branka. Stefan je za vrijeme knjaza Mihaila bio ministar u njegovoj vladi (1841), dok se Branko proćuo kao jedan od najvećih pjesnika južnoslovenskog romantizma. Genealogija ćitave familije

Radičevića čak i njihovih odiva predstavljene su u tekstu koji je korišten za ovaj osvrt.

Javor: za zabavu, nauku i književnost, god. X, br. 48, 27. X 1883, str. 1527–1530.

Da je Vračanin Radivoje Berović bio lični ljekar Josipa Broza Tita.

Stanovništvo slovenskog porijekla u Albaniji, Titograd, 1991, str. 433.

Da je Pol Radmilović, britanski vaterpolista i učesnik Olimpijskih igara 1908. godine, rodom iz Boke

Pobjeda (sportski dodatak) od 08. 10. 2016.

Da je Auclair Michel (pr. ime Vladimir Vujović), francuski pozorišni, filmski i TV glumac, sin Crnogorca i Francuskinje. Najznačajniju ulogu ostvario je u filmu *Manon* (1948. godine) *Ljepotica i zvijer*. Igrao u više od 50 filmova.

Kastratović, Gojko, *Istorija crnogorskog filma*, Podgorica, 2006, str. 49.

Da novinarska nagrada u Španiji nosi ime po Luki Brajnoviću iz Boke. Luka je bio redovni profesor i direktor Instituta slobodnih medija u Pamploni.

Grgurević, Tomo, „Čovjek dobra“, *Hrvatski glasnik*, 6/2003, str. 24–25.

Da je supruga američkog pisca Lorena Trimera iz Nikšića i zove se Vesna Obradović.

Biografije američkih predsjednika.

Da je prvi doseljenik na Aljasku sa ovih prostora bio Jovan (Džon) Hajduković. Aljasku je zvao Bijela Crmnica. Sve što je

zaradio poklonio je Indijancima, zbog čega je dobio titulu poglavice.

Lompar, Dragica; Borilović Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 150.

Da je Marica Franova Perojević iz Kumbora bila rođena sestra Stevana Filipovića, legendarnog narodnog heroja koga su u Valjevu Njemci javno objesili.

Vuković Špiro dr, Odalović Gligo mr, *Kumbor između istorije i sjećanja*, Kumbor, 2014, str. 111.

Da je Jovan Riznić Bokelj iz Odese bio direktor banke za razvoj Južne Rusije. Jedno vrijeme je bio i predsjednik grada. Poznat je i po tome što je u Boku i Crnu Goru doveo ruskog pjesnika Puškina. Inače je bio oženjen svastikom čuvenog francuskog književnika Onore de Balzaka. Ostalo je zapisano da je Švedska književnica Marika Sernasted u memoarima navela da je njen predak bio Ivan Rizvić.

Vuković, Špiro dr, Odalović Gligo mr, *Kumbor između istorije i sjećanja*, Kumbor, 2014, str. 105.

Da je familija Vuka Karadžića doselila iz Petnjice (Drobnjaci) i da je najprije iselio prađed Cvijo. Prvo je otišao u Bosnu da bi kasnije prešao Drinu i došao u Loznicu. Iz Petnjice je Vukov đed Jaksim otišao oko 1737. godine. Vukov otac Stefan rođen je u Tršiće. Nikolići iz Oznrića kod Nikšića tvrde da je Vukova majka njihova odiva.

Vreme, Beograd, god. 12, br. 3948 (28. 12. 1932), str. 2.

Da je u Rimu živio Stevo Petrović-Njegoš, potomak crnogorske kraljevske porodice, nećak kraljice Jelene. Bio je arhitekta, vrhunski grafički dizajner i novinar „Espresso grupe“.

Rođen je u Podgorici 1929. godine. Osnovno obrazovanje stekao je u Rusiji. Kao dvanaestogodišnjak dolazi u Italiju 1941. godine, đe započinje dalje školovanje. Govorio je više jezika.

Vuković, Slobodan, *Suncokreti na Trafalgaru*, Podgorica 2015, str. 298.

Da je Mađarska akademija nauka objavila studiju Janoša Karačonjija, iz koje se vidi da je Jovan Hunjadski porijeklom iz „Stare Zete“. Jovan Hunjadski (Janoš Hunjadski je bio Tamiški župan, severinski ban, vojvoda Erdelja, Kapetan beogradski, namjesnik Kraljevine Mađarske, (primjedba: BB).

Kolo: Književni i naučni list, sv. 9, Beograd, 1901, str. 530.

Da je po nekim izvorima rodonačelnik Bjelopavlića „Bijeli Pavle“ po porijeklu neki francuski krstaš.

Milovanov, Blažo, *Bilješke i pričanja iz života Bjelopavlića po pričanju starih Brđana – jedan prilog građi za monografiju plemena Bjelopavlića*, Zemun, 1917, str. 11.

Da je poznati general Petar Pešić bio rodom iz Bjelopavlića zbog čega ga je Kralj Nikola zvao „Bjelogorski serdar“ (Pešića je Kralj Nikola postavio za načelnika štaba Crnogorske vrhovne komande, primjedba: BB).

Bojović, Veličko M, *Članci i rasprave o Crnoj Gori*, Tuzla, 1936, str. 36.

Da je Petar Bojović bio srpski i jugoslovenski vojvoda porijeklom iz Vasojevića, iz sela Prvosevine kod Andrijevice. Najprije su odselili u Sjenicu, a kasnije u Užički kraj.

Bojović, Veličko M, *Članci i rasprave o Crnoj Gori*, Tuzla, 1936, str. 36.

Da je Lazar Mutap bio rodom Crnogorac. Različiti su podaci o njegovom porijeklu. Pominju se Rovci, Vasojevići i Lipa Cucka. (Po svoj prilici Mutap je sa Lipe Cucke, što potvrđuje i pismo koje je uputio Petru I Petroviću Njegošu 1812. godine đe kaže da je „otečestvom iz vaše države“ primjedba: BB).

Šobajić, Sima, *Crnogorci*, Beograd, 1928, str. 6.

Da je u Carigradu u dubokoj starosti u 124. godini umro naš iseljenik Šuto Pljoštić s Brajića.

Carigradski glasnik, Carigrad, 31. VII 1897. godine.

Da je Gavriilo Princip porijeklom Crnogorac. Postoji više dokumenata koji tu tezu snažno potvrđuju. Ugledni istoričar Vladimir Dedijer tvrdio je da su Principi porijeklom iz Crne Gore i to od familije Jovićević. Međutim, postoje i drugi podaci koji govore da Principi potiču i od nekih drugih crnogorskih bratstava. Jadana takav podatak se odnosi i na njegovo katunsko porijeklo i to od porodice Borilović. Taj podatak je 18. X 1972. godine tragajući za svojim korijenima saopštio u pisanoj formi general jugoslovenske armije Drago Crnogorac mom pok. ocu Nikoli Boriloviću. Po riječima Crnogorca, oni su porijeklom iz Bajica od Borilovića i da su u prvoj polovini XVIII v. tri brata odselila iz Crne Gore i to najprije u Mostar da bi nešto kasnije preselili u Kninsku krajinu, u selo Polača. Kaže da su ovo prezime dugo nosili da bi ga kasnije promijenili u Crnogorac s obzirom na to da su ih mještani prepoznavali kao Crnogorce. Dvojica od ta tri brata su prezime zadržala, treći koji je u narodu bio poznat kao princ (izgledao kao princ) to ne radi već prihvata novo prezime. Naime, on zbog dugovanja krvi (zbog zemlje) prelazi u Bosanski Grahovac đe je dobio prezime Princ. Po pričanju generala njegovi stari su se živo sjećali svih tih priča, a pretpostavlja da se ovi podaci vjerovatno mogu naći u manastiru Krka kod Skradina u Dalmaciji. Na osnovu ovog zapisa dr Niko

Simov Martinović (direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore) je 19. II 1973. godine stupio u kontakt sa generalom Crnogorcem u vezi sa svim navedenim podacima. Iz pisma koje posjedujem, Martinović je predložio Crnogorcu da se nađu u Beogradu ili da mu detaljno sve objasnu u pismu. Da li je došlo do susreta i prepiske nije poznato jer mi arhiva dr Martinovića nije dostupna. U svakom slučaju moja porodica čuva dva pisma (Crnogorca i Martinovića) koja govore o ovom porijeklu.

Da je prvi akademski slikar iz Crne Gore Pero Poček, bio oženjen Umbertom Griffini, ćerkom upravnika italijanskog dvora i bliskog prijatelja kralja Umberta I. Sa Umbertom je imao troje djece Aleksandra, Jelenu i Đorđa. (Svi su uspješni ljudi a najmlađi Perov sin Đorđo, bio je italijanski pilot, primjedba: BB).

Fokus pres, 16. XI 2020; url: <https://www.fokuspress.com/glas-dijaspore/11611-danijela-durdevic-djela-i-potomci-pera-poceka-u-italiji>

Da je Frederik Rosif rođen na Cetinju 14. 08. 1922. godine. Rosif je poznati francuski reditelj dokumentarnih filmova. Njegov najpoznatiji film je *Mourir a Madrid* (Umrijeti u Madridu). Za isti film nominovan je 1963. godine za Oskara.

Filmska enciklopedija, II, L–Ž, Zagreb, 1990, str. 456.

Da jedan ogranak Krivokapića ima veze sa Kusturicama. Naime, tri brata Krivokapića poslije ubistva jednog Katunjanina prelaze u Hercegovinu. Odatle jedan odlazi u Gacko i od njih su danas Zimonjići. Drugi su ostali u Mekoju grudi. Jedan od njih je bio oženjen jako lijepom i „ glednom“ Banjankom. Ona je „zapala“ za oko jednom poturčenom Karmanu koji je zaprijetio braći da će ih pobiti ako mu ne predaju lijepu nevjestu. Pošto mu nijesu udovoljili zahtjevu, ubili su Karmana a jedan od Krivokapića bio je ranjen. Turci su uhvatili ovog ranjenog

Krivokapića i načerali ga da primi islam. Dobio je ime Avdija, a on se kasnije istakao u turskoj vojsci kao hrabar vojnik. Za veliku hrabrost turski Sultan nagradio je Avdiju zemljom u Hercegovini. Vraćajući se iz Bosne prema Hercegovini Avdija je našao na neku decu koju je odlučio povesti sa sobom. Od te dece su današnje Kusturice. Od trećeg brata Krivokapića su Babići.

Dedijer, Jevto: *Bilečke Rudine*, knj. II, Beograd, 1903, str. 872.

Da je Jovan Sundečić (sekretar knjaza Nikole i pisac himne „Ubavoj nam Crnoj Gori“) rodom od Šundića ispod Trebjese. Njegovi su preselili najprije u Risan a potom u Imotski, đe su se prozvali Sundečići.

Spomenica proslave pedesetgodišnjice rada presvetog gospodina Jovana Sundečića, Cetinje, 1899, str. 73.

Da je majka Jovana Ilića bila od Aleksića iz Podgorice. Jovan Ilić je bio otac pjesnika Milutina, Dragutina i Vojislava Ilića. Aleksići su u XVIII vijeku preselili u Srbiju i od njih je majka Jovanova, odnosno baba Vojislavova.

Književni list, Cetinje, God. Sv. I-II , 1901, str. 95.

Da je poznati srpski pjesnik i dramaturg, Velimir Lukić porijeklom iz crmničkog sela Krnjica.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 210.

Da je najveći pjesnik Albanije Miloš Đoka Nikolić, poznat kao Miđeni, porijeklom iz Crne Gore.

Matica, Podgorica, ljeto–jesen, 2011, str. 159.

Da je potpredsjednica Pen centra Švedske Ljiljana Dufgran-Boričić porijeklom Crnogorka iz Berana. Pored funkcije u Pen

centru, Ljiljana je bila i član međunarodne komisije za odbranu Salmana Ruždija, poznatog indijskog pisca.

Vijesti, 12. VI 2001, str. 14.

Da je potomak slavnog ruskog grofa i admirala Marka Vojnovića iz Boke, čuveni ruski pjesnik Vladimir Vojnović.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 383-384.

Da je scenarista kultne američke serije i filma *Policajac sa Beverli hilsa* – Danilo Bach, porijeklom iz Crne Gore. Danilo je potomak crnogorskog iseljenika Nikole Bačovića.

Bah je ovu priču lično ispričao autoru ovih redaka.

Da u Trstu postoji koncertna i pozorišna zgrada sa imenom „Sala Tripkovich“. Sala nosi ime po Banfild-Tripković Rafaelu, posljednjem muškom izdanku glasovite bokeljske kuće brodovlasnika Tripković. Rafaelo se školovao u Švajcarskoj, Italiji i na Nacionalnom konzervatorijumu u Parizu. Bio je jedan od najuglednijih italijanskih i britanskih kompozitora i dirigenta druge polovine XX vijeka. Pored ovih zemalja radio je i u SAD-u. U svojoj karijeri sarađivao je sa Pablom Pikasom, Žanom Koktoom, Leonardom Bernštajnom, Herbertom fon Karajanom i Marijom Kalas. Bio je dugogodišnji umjetnički direktor teatra „Đuzepe Verdi“ u Trstu. Unuk je Bogdana Tripkovića i sin hercegnovskog avijatičara Gotfirida Banfilda i Marije Tripković bogate nasljednice bokeljskog brodovlasnika.

Lompar, Dragica, Borilović, Branislav, *Građa za crnogorski biografski leksikon*, T.1, Crnogorsko primorje, Cetinje, 2019, str. 27–28.

Da je Janko Nilović poznati francuski pijanista, poeta i kompozitor porijeklom iz Crne Gore. Janko je rođen u Istanbulu

1941. godine, a potomak je crnogorskih iseljenika. Njegova najpoznatija dijela su *Montenegro* i *In the space*.

Janko Nilović Website; url: <https://www.jankonilovic.com/>

Da je Arsen Dedić porijeklom iz Kuća. Ovaj podatak je Arsen iznio u intervjuu koji je dao navedenom sajtu.

XXZ Magazin, regionalni portal; url: <https://www.xxzmagazin.com/arsen-dedic-neka-ga-otadzbina-cuva-i-njeguje/komentari>

Da je poznati hrvatski kantautor Neno Belan, porijeklom iz Tivta. Prve razrede osnovne škole učio je u Herceg Novom.

Glossy Espresso. rs, 09. 03. 2017. url; <https://glossy.espresso.rs/poznati/intervju/87523/neno-belan-cerku-ucim-da-slusa-glas-svog-srca>.

Da je Doris Dragović, poznata hrvatska pjevačica po ocu Crnogorka, a po majci Dalmatinka.

Glas javnosti; url: <http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2001/02/05/-srpski/P01020404.shtml>.

Da je Ana Rucner poznata hrvatska violončeliskinja po đedu porijeklom Crnogorka iz Kuća. Njen ded bio je „cijenjeni Zagrebački liječnik“.

Portal Vijesti, 31. 07. 2014; url: <https://www.vijesti.me/zabava/muzika/224299/ana-rucner-ponosna-sam-na-crnogorske-korijene>.

Da je Milutin Popović-Zahar, potomak Milete Popovića iz Vasojevića, iz sela Lopate, ispod Komova. Milutin je poznati tekstopisac, kompozitor, pravnik i slikar. Njegove najpoznatije pjesme su: „Od Vardara pa do Triglava“ i „Korita Ivanova“.

Vesti Online. com, 07. 03. 2018; url: <https://arhiva.vesti-online.com/Vesti/Drustvo/689351/Srpski-Orfej-s-Drine-I-Deda-na-italijanskom-dvoru>

Da je poznati jugoslovenski muzičar Momčilo Bajagić Bajaga, u intervjuu koji je dao za portal *Volim Podgoricu*, rekao da su njegovi preci doselili u Srem iz Pive.

Volim Podgoricu. me, 23. 12. 2018, url: <https://volimpodgoricu.me/2018/12/23/bajaga-o-svom-crnogorskom-porijeklu-naravno-da-znam-svoje-porijeklo-i-to-mi-je-drago/>.

Da je proslavljeni srpski glumac Miki Manojlović potomak po ženskoj liniji od Kapisoda sa Cetinja.

Autoru ovih redova jednom prilikom je rekao da se kao dijete igrao oko Cetinjskog manastira i kroz cetinjske parkove.

Da je poznati jugoslovenski glumac Pavle Vuisić porijeklom iz Mateševa – Kolašin. Njegovo pravo prezime je bilo Vujisić koje je on promijenio u Vuisić želeći da ga prilagodi ekavskom govornom području. Pavle je potomak Milike Savićeva Vujisića znamenitog crnogorskog junaka kojeg je knjaz Nikola za hrabrost darivao sabljom uz riječi: „Ovu sablju si samo ti dostojan nositi“. Njegov ded Pavle po kojem je dobio ime bio je takođe junak i živio je u Kolašinu. U njihovoj kući danas se nalazi Zavičajni muzej Kolašina.

TVCG, II- program, 3. IX 2020.

Da je čuveni američki košarkaški trener, Greg Popović, porijeklom Crnogorac. Podatak o njegovim crnogorskim korijenima, saopštio je takođe košarkaški trener iz Srbije, Igor Kokoškov. Na Kokoškovu opasku da je Greg dobar trener zbog toga što je porijeklom Srbin, on se „brecnuo“ i rekao: „Nijesam ja Srbin, ja sam Crnogorac.“

Caffe Del Montenegro CDM, 07. 10. 2017, url: <https://m.cdm.me/sport/kosarka/greg-popovic-priznao-da-nije-srbin-nego-crnogorac/>.

Da je Dražen Petrović, poznati hrvatski košarkaš, rodом Crnogorac. On je za italijanski list *Gazetta dello sport*, izjavio: „Porijeklom sam iz Crne Gore. Roditelji moga oca preselili su se u Hercegovinu, a odatle u Dalmaciju.“

Mondo. me; url: <https://mondo.me/Sport/Kosarka/a839048/Drazen-Petrovic-je-znao-za-svoje-crnogorsko-porijeklo.html>.

Da je srpski košarkaš u NBA ligi, Bogdan Bogdanović, porijeklom Pivljanin.

Piva park prirode, url: <https://www.parkpiva.com/nba-zvijezda-bogdan-bogdanovic-boravio-u-rodnim-pluzinama/>.

Da su poznati fudbaleri splitskog Hajduka i jugoslovenske reprezentacije braća Zoran i Zlatko Vujović porijeklom iz Crne Gore, tačnije iz Štitara, sela blizu Cetinja. Sinovi su Đorđija Nikolina.

Izvor: Danica Žarković; Zoranova i Zlatkova tetka koja živi na Cetinju.

Da je jedan grčki rvač bio crnogorskog porijekla. Po pisanju *Slobodne misli* on je rodом sa Njeguša od porodice Eraković. Boravio je u Nikšiću đe je očekivao protivnike „za hrvanje i može mu se pisati na adresu: Zar(ija) Eraković, post restant Nikšić“.

Slobodna Misao, br. 16, (25. IV 1937), str. 5.

Da je „Duka od Meduna“ bio varalica evropskog ranga, posjedovao je pasoše gotovo svih „jevropskih država“. Govorio je francuski, njemački, ruski, italijanski, bugarski i grčki jezik. Ponekad se predstavljao kao Spaso Popović-Ivanović, ali zavisno od države u kojoj se nalazio, mijenjao je imena.

Policijski glasnik: Stručni list za sve policijske radnje, br. 38, Beograd 1898, str. 291.